

УДК 340.15(477.83./86-21)"1772/1918"

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА БУДІВНИЦТВО У ГАЛИЧИНІ В СКЛАДІ АВСТРІЇ ТА АВСТРО-УГОРЩИНИ (1772–1918)

Остан Тарасович

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: tarasolka@ukr.net*

ORCID ID: 0009-0008-2531-8791

Розкрито особливості правового регулювання розроблення проєктної документації на будівництво в Галичині в складі Австрії та Австро-Угорщини (1772–1918). Проєктна документація на будівництво в Галичині в складі Австрії та Австро-Угорщини була важливою складовою містобудівної політики того часу. Вона охоплювала декілька основних аспектів, що регулювали і процес проєктування, і технічні та юридичні моменти. Значну увагу зосереджено на характеристиці проєктної документації в Австрії/Австро-Угорщині в XIX – на початку XX ст., що включала низку елементів, які забезпечували детальне планування та реалізацію будівельних проєктів. Основними складовими проєктної документації того часу були: 1) генеральний план – основний документ, що відображав розташування будівель, вулиць, площ і зелених зон на окресленій території; він містив деталі планування кварталів, розміщення комунікацій та інфраструктури; 2) фасадний план (*Fassadenansichten*), котрий описував зовнішній вигляд будівлі з усіх сторін; цей план демонстрував архітектурний стиль, матеріали оздоблення, розташування вікон і дверей; 3) технічні специфікації (*Technische Spezifikationen*) – опис матеріалів, таких як цегла, бетон, деревина та інші; інструкції щодо будівництва, інженерних систем, вентиляції; 4) конструктивні розрахунки (*Statische Berechnungen*), які включали технічні розрахунки, що підтверджували міцність та стабільність будівельних елементів, таких як фундаменти, балки та стіни; 5) інженерні системи (*Haustechnik*); 6) кошторис (*Kostenvoranschlag*) – оцінка вартості, розрахунки витрат на матеріали, роботу, техніку та інші витрати, пов'язані з реалізацією проєкту; 7) дозволи (*Genehmigungsunterlagen*) від місцевих органів влади; 8) розташування на місцевості (*Lageplan*) – місце розташування будівлі на земельній ділянці, її зв'язок з існуючою інфраструктурою, вулицями і сусідніми будівлями; 9) візуалізація, яка мала на меті демонстрацію вигляду будівлі та її архітектурних особливостей у реальному контексті.

Наголошено, що виготовлення проєктної документації на будівництво в Галичині під час перебування в складі Австрії та Австро-Угорщини було складним і структурованим процесом, що забезпечувало якість і відповідність будівельних проєктів тодішнім вимогам і стандартам. Вона охоплювала архітектурні, конструктивні та інженерні плани, а також включала чіткі процедури затвердження і контролю. Ці процеси допомагали забезпечити організований розвиток міських і сільських територій, відповідно до потреб і можливостей того часу. Проєктна документація була детальною і комплексною, забезпечуючи всебічне охоплення всіх аспектів будівництва. Це допомагало уникати помилок, забезпечувати відповідність проєктів технічним і юридичним вимогам, а також ефективно управляти ресурсами і витратами.

Ключові слова: правове регулювання, проєктна документація, містобудування, Галичина, Австрійська імперія.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2024.79.115>

У сучасних умовах значний інтерес становить вивчення історичного досвіду європейських держав щодо містобудівної діяльності. Особливу увагу привертає історичний досвід правового регулювання порядку розроблення проектної документації на будівництво в Галичині в складі Австрії та Австро-Угорщини (1772–1918).

Характеристика історичного досвіду містобудівної діяльності в Австрії та Австро-Угорщини (друга половина XVIII – початок XX ст.) матиме, безперечно, велике пізнавальне, історико-теоретичне та практичне значення. Дослідження в історико-правовому контексті дає змогу насамперед заповнити прогалини в історико-юридичному знанні про становлення і розвиток правового регулювання містобудівної діяльності в Галичині у складі Австрії та Австро-Угорщини (1772–1918 р.) і на цій основі виробити об'єктивну концепцію національного розвитку містобудівної діяльності в сучасній Україні.

Проектна документація на будівництво в Галичині у складі Австрії та Австро-Угорщини була важливою складовою містобудівної політики того часу. Вона включала декілька головних аспектів, що регулювали і процес проектування, і технічні та юридичні моменти.

Проектна документація в Австрії/Австро-Угорщині в XIX – на початку XX ст включала низку елементів, які забезпечували детальне планування та реалізацію будівельних проєктів. Основними складовими проектної документації того часу були: 1) генеральний план – основний документ, що відображав розташування будівель, вулиць, площ і зелених зон на окресленій території; він містив деталі планування кварталів, розміщення комунікацій та інфраструктури [1, ст. 51]; 2) фасадний план (*Fassadenansichten*), котрий описував зовнішній вигляд будівлі з усіх сторін; цей план демонстрував архітектурний стиль, матеріали оздоблення, розташування вікон і дверей; 3) технічні специфікації (*Technische Spezifikationen*) – опис матеріалів, таких як цегла, бетон, деревина та інші; інструкції щодо будівництва, інженерних систем, вентиляції; 4) конструктивні розрахунки (*Statische Berechnungen*), які включали технічні розрахунки, що підтверджували міцність та стабільність будівельних елементів, таких як фундаменти, балки та стіни; 5) інженерні системи (*Haustechnik*); 6) кошторис (*Kostenvoranschlag*) – оцінка вартості, розрахунки витрат на матеріали, роботу, техніку та інші витрати, пов'язані з реалізацією проєкту; 7) дозволи (*Genehmigungsunterlagen*) від місцевих органів влади; 8) розташування на місцевості (*Lageplan*) – місце розташування будівлі на земельній ділянці, її зв'язок з існуючою інфраструктурою, вулицями і сусідніми будівлями; 9) візуалізація, яка мала на меті демонстрацію вигляду будівлі та її архітектурних особливостей в реальному контексті [2].

Насамперед проектна документація включала *архітектурні плани*, які містили схему забудови (план території, на якій передбачалося будівництво), плани поверхів (якщо передбачалося будівництво багатоповерхівки), фасадні та розрізні креслення (відображали зовнішній вигляд будівлі і її особливості, такі як висота, архітектурний стиль та оздоблення). *Конструктивні плани* включали креслення фундаментів, стін, перекриття, дахів тощо. Водночас технічні специфікації описували використовувані матеріали, технічні характеристики і методи будівництва. Нарешті, *інженерні плани* передбачали опис схем комунікацій – плани водопостачання, каналізації, електропостачання і опалення (у досліджуваній час дві останні позиції не обов'язково, бо електрика ще не стала надбанням усіх міст і містечок). Інженерні плани також містили важливі елементи для забезпечення комфортного середовища всередині будівлі, зокрема схеми вентиляції [3].

Наведемо декілька прикладів. Будівельні закони детально визначали товщину і якість мурів, фундаментів, сходів. У Львові товщина зовнішніх стін мала бути не менше 60 см. Стіна кожного нижчого поверху мала бути на 15 см більшою (потовщеною) за попередній. У багатоповерхових будинках, щоправда, допускалася товщина 45 см на верхніх поверхах (для ненавантажених стін допускалося 30 см) [4]. Особлива увага була до вогнетривких стін. Вони, зокрема, відокремлювали горища великих будинків. Рекомендація використання вогнетривких стін не стосувалася звичайних сільських будівель, незалежно – житлових чи господарських споруд [5, ст. 135].

Положення будівельного законодавства щодо квартир мали на меті встановлення певних мінімальних вимог до висоти кімнат, розмірів дверей і вікон. Детальні правила застосовувалися до квартир на першому поверсі, горища [6, ст. 140]. Відповідно до будівельного закону Львова відстань від забудови до вулиці, а також до сусідньої межі чи сусіднього будинку не могла бути меншою за 6 м [4].

Процедура затвердження проєктів передбачала: подання проєктної документації, перевірку і затвердження, видачу дозволів. Проєкти подавалися на розгляд місцевих органів влади або спеціально створених містобудівних комісій для перевірки відповідності технічним нормам і нормативним актам. Перевірка вимагала вивчення технічних аспектів проєкту, відповідність креслень та специфікацій нормативним вимогам. Водночас, естетична і функціональна оцінка передбачала відповідність архітектурних рішень містобудівним планам та естетичним стандартам. Після успішної перевірки проєктів видавалися дозволи на будівництво, які дозволяли розпочати реалізацію проєкту. Містобудівні норми включали вимоги до планування міст, зони функціонального використання територій, розміщення будівель й інфраструктури. Технічні норми і стандарти включали вимоги до якості будівельних матеріалів (див. попередній розділ, де наводиться приклад вимог будувати нові будинки з цегли), конструктивних рішень, безпеки будівель та інженерних систем [3].

Проєктна документація на будівництво мала відповідати встановленим правовим вимогам. Процес юридичної формалізації був пов'язаний із моделями поведінки учасників процесу будівництва. Формалізація організації процесу будівництва на основі законодавчих положень наступала тоді, коли правові норми передбачали обов'язковість дій окремих суб'єктів у процесі будівництва. Інвестор міг зробити додаткові кроки оформлення діяльності, якщо ця діяльність не суперечила закону. Погодження проєктної документації на будівництво контролювали різні органи місцевого та центрального управління. Основна відповідальність була на місцевих будівельних інспекціях (*Bauämter*). У випадку непогодження і самовільного будівництва, зокрема, громадських будівель і церков передбачалося дисциплінарне покарання (приклад, справа Юліуса Веймеса за будівництво костелу на пл. Фердинанда у Львові) [7, ст. 313].

При підготовці проєктної документації на будівництво необхідно було врахувати декілька моментів, а саме: технічні, естетичні та соціальні вимоги того часу. При перевірці технічних стандартів враховувалися конструктивна стійкість, матеріали і технології, які мали бути використані. Проєкти повинні були відповідати стандартам безпеки, включаючи витривалість конструкції до навантажень, впливу навколишнього середовища та інші технічні вимоги. Використання матеріалів і будівельних технологій повинно було відповідати технічним стандартам, установленим саме тоді. Будівлі повинні були гармоніювати з архітектурним стилем міста чи району. Це могло включати відповідність до специфічних архітектурних традицій або естетичних стандартів, встановлених місцевими органами влади. Дизайн

фасадів міг регулюватися для забезпечення естетичної однорідності та архітектурної елегантності в межах міських зон. Проектні рішення мали враховувати зручність і функціональність внутрішніх приміщень, зокрема їх розміщення, освітлення та вентиляцію. Нове будівництво повинно було відповідати загальному міському плану, включаючи дотримання зонування і використання земельних ділянок. Оцінка економічної доцільності проекту також могла бути частиною процесу погодження, щоб упевнитися в реальності і життєздатності фінансування та експлуатації нової будівлі [3].

Проектна документація на об'єкт архітектури розроблялася під керівництвом або з обов'язковою участю власне головного архітектора проекту. Саме його діяльність була спрямована на створення проекту архітектури, який був об'єктом авторського права. Багато проектів (проектна документація) розроблялися не однією особою (архітектором), а кількома, які спільно створювали певний архітектурний витвір. Причин такої діяльності могло бути кілька, серед яких: значні об'єми робіт та складність об'єкту, необхідність набуття практичного досвіду фахівцями (людям з відповідною освітою), який у подальшому трактуватиметься як одна з вимог для отримання кваліфікаційного сертифікату архітектора тощо [8, ст. 149].

Архітектор мав право залучати до розроблення проектної документації й інших фахівців. Якщо архітектор залучив до створення проектної документації інших фахівців – архітекторів (інженерів), то могло виникнути співавторство на створені ними об'єкти авторського права в разі, якщо залучені особи зробили власний творчий внесок у створювану проектну документацію. Відносини між співавторами-архітекторами (зокрема щодо використання твору архітектури, сплати авторської винагороди тощо) мали бути врегульовані укладеним між ними договором.

За поданою заявою міська влада протягом 30 днів, а в малих і середніх містах протягом 8 днів творила комісію за участю місцевих чиновників, експертів, ініціатора запланованого будівництва [9, ст. 150]. Якщо існували певні сумніви чи неузгодження зі сусідами, то на комісію запрошували і сусідів незацікавлених у намічених роботах власник запланованого будівництва, сусідів та інших зацікавлених осіб. Мерія розглядала заяву на погодження у Львові упродовж 15 днів, а якщо питання підлягало вирішенню міського представництва, то через 30 днів [4].

Підрядники фактично використовували проектну документацію, розроблену архітектором, здійснюючи будівництво певної будівлі або споруди. Внести зміни до затвердженої проектної документації можливо було лише за наявності попередньої згоди на це автора проекту: архітектора чи інженера, який мав відповідний сертифікат. Застосовувані моделі поведінки суб'єктів у процесі будівництва вважалося формальною організацією процесу будівництва. Ця організація включала, зокрема: сферу дії, спосіб провадження, права та обов'язки суб'єктів у цьому процесі. Частина організації процесу будівництва була й неформалізованою.

Правові норми створювали формальну організацію лише тією мірою, в якій це було необхідно для захисту суспільних інтересів. Інвестор формалізував організацію процесу будівництва з метою ефективної реалізації проекту будівництва. Отже, організація будівельного процесу обов'язково переслідувала мету, що полягала в захисті суспільних інтересів під час реалізації проекту будівництва. Як слушно зауважує польський дослідник С. Єнджеєвський, участь у процесі будівництва інших учасників процесу будівництва, які володіли професійною кваліфікацією, мала велике значення для суспільного блага. Пріоритет захисту суспільних інтересів як мети організації будівельного процесу також впливав з характеру положень

законодавства про будівництво, що визначали права та обов'язки учасників процесу будівництва [3].

Законодавство про будівництво передбачало чотири сфери зобов'язань:

- 1) зобов'язання, пов'язані з розробленням будівельного проєкту;
- 2) обов'язки, пов'язані з управлінням будівництвом;
- 3) обов'язки, пов'язані з розробленням плану безпеки праці;
- 4) зобов'язання, пов'язані з виконанням та прийманням будівельних робіт.

У випадках, коли виникала необхідність виконання робіт, не передбачених наданим дозволом, існувала потреба отримання дозволу шляхом додаткового погодження.

Для реалізації проєктування певної споруди замовник зобов'язувався надати проєктувальнику вихідні дані, котрі включали: 1) містобудівні умови та обмеження; 2) технічні умови; 3) завдання на проєктування. Завдання на проєктування споруд складалося з урахуванням вимог чинних будівельних норм. Будівельні норми в Галичині у складі Австрії та Австро-Угорщині в період з 1772 по 1918 р. еволюціонували разом із розвитком містобудування, технологій і соціально-економічних умов розвитку. До середини XIX ст. будівельні норми в Австрії та Австро-Угорщині були здебільшого засновані на традиційних методах і правилах, які часто варіювалися від одного регіону до іншого. Місцеві органи влади часто встановлювали власні правила і норми, які включали вимоги щодо міцності будівель, безпеки і гігієни [10, ст. 22]. В середині XIX ст. почалася поступова стандартизація будівельних норм, що пов'язано з індустріальною революцією і зростанням міського населення [11, ст. 442]. Зросла увага до безпеки будівель, особливо у великих містах, де почали з'являтися перші великі міські плани та архітектурні регламенти. В кінці XIX ст. були введені більш конкретні і детальні будівельні норми і правила. Вони визначали стандарти для матеріалів, конструкцій і технічних умов. Почали діяти нові норми для забезпечення пожежної безпеки, включаючи вимоги до використання негорючих матеріалів [12, ст. 337]. Також зросла увага до гігієнічних умов у будівлях, що включало вимоги до вентиляції, санітарних систем і водопостачання. На практиці з цим у Галичині було не все так добре, що засвідчують тогочасні джерела [13, ст. 343]. Поволі сформувалися норми щодо конструкційної міцності будівельних елементів, таких як стіни, дахи і фундаменти. Почалося регулювання якості будівельних матеріалів, таких як цегла, бетон і сталь, а також стандартів їх використання. З'явилися правила для фасадів, висотності будівель і забудови міських ділянок. Естетичну складову формували різні архітектурні стилі, а саме історизм, неоренесанс і сецесія. Вже у XX ст. почали застосовуватися нові будівельні технології. Тож будівельні норми в цей період зазнали значних змін, від традиційних місцевих практик до більш структурованих і стандартизованих систем, що відображало зростання потреби в безпеці, комфорту й ефективності в контексті швидкої індустріалізації і урбанізації [14, ст. 153].

До прикладу, міський план Львова у XIX ст. відображав значні зміни, порівняно з до австрійськими часами. Львів зберіг значну частину свого середньовічного планування з вузькими вулицями і замкнутими кварталами. Старе місто (центральна частина) було компактним із притаманною для середньовічних міст структурою. Обмеження території старого міста, яке було оточене міськими мурами, часто стримувало розширення, але в межах цього простору почали з'являтися нові будівлі. До кінця XVIII ст. частина мурів була розібрана. Львів почав розширюватися за межі старих стін. Нова забудова відбувалася в напрямках, які раніше були поза межами міських стін. Створювалися нові квартали з регулярною і плановою забудовою. Архітектори й урбаністи почали проєктувати нові вулиці та площі, що відповідали

новим вимогам [15, ст. 12]. Саме тоді з'явилися нові будівлі, такі як оперний театр, нові споруди для адміністративних установ, навчальних і медичних закладів. Наприкінці XIX ст. Львів пережив значну модернізацію: багато старих будівель були реконструйовані або замінені новими в рамках процесу індустріалізації й урбанізації. Місто активно розширювалося, зокрема на південний захід, де були закладені нові райони, такі як Клепарів. Розвивалася транспортна інфраструктура, включаючи нові трамвайні лінії і дороги, що покращувало зв'язок між різними частинами міста [16, ст. 179].

Отже, виготовлення проєктної документації на будівництво в Галичині під час перебування в складі Австрії та Австро-Угорщини було складним і структурованим процесом, що забезпечувало якість і відповідність будівельних проєктів тодішнім вимогам і стандартам. Вона охоплювала архітектурні, конструктивні та інженерні плани, а також включала чіткі процедури затвердження і контролю. Ці процеси допомагали забезпечити організований розвиток міських і сільських територій, відповідно до потреб і можливостей того часу. Проєктна документація була детальною і комплексною, забезпечуючи всебічне охоплення всіх аспектів будівництва. Це допомагало уникати помилок, забезпечувати відповідність проєктів технічним і юридичним вимогам, а також ефективно управляти ресурсами і витратами.

Список використаних джерел

1. Die Konkurrenz zur Erlangung eines Generalregulierungsplans. Hagen A. Wiener Bauordnungen und Planungsinstrumente im 19. Jahrhundert. Wien : Zentrum für Umweltgeschichte, 2015. S. 51.
2. Ustawa budowlana dla większych miast [28. IV. 1882 L. 77 Dz. u. kr. i nowela 15. V. 1907 L. 55 Dz. u. kr.].
3. Ustawa budowlana lwowska [21. IV. 1885 L. 31 Dz. u. kr. i nowela 26. VII. 1909 L. 111 Dz. u. kr.].
4. Kumaniecki K. W. Zarys austriackiego prawa budowlanego ze szczególnem uwzględnieniem galicyjskiego ustawodawstwa. Kraków : Nakładem autora, 1914. S. 135.
5. Wardzińska A. Magistrat królewskiego i stołecznego miasta Lwowa (1787–1918) w zasobie archiwum państwowego obwodu Lwowskiego. Część II. *Miscellanea Historico-Archivistica*. 2015. T. XXII. S. 313.
6. Hygiene und Gesundheit. Hagen A. Wiener Bauordnungen und Planungsinstrumente im 19. Jahrhundert. Wien : Zentrum für Umweltgeschichte, 2015. S. 22.
7. Ślodziak J. Historia planowania i budowy miast. Opole : Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2012. 442 s.
8. Янишин В., Тельвак В. Щоденне життя галицького містечка другої половини XIX ст. на сторінках місцевої періодики (за матеріалами «Gazety naddniestrzańskiej»). *Проблеми історії України XIX – початку XX ст.* 2012. Вип. 20. С. 343.
9. Kostrzevska M. Miasto europejskie na przestrzeni dziejów. Wybrane przykłady. Gdańsk : Akapit-DTP, 2013. S. 153.
10. Pekarczuk O. Typologia budynków zbudowanych we Lwowie w drugiej połowie XIX wieku. *Zeszyty Historyczne Muzeum PK*. Kraków, 2018. Rok 2. No. 1 (2). S. 12.
11. Petryshyn H., Liubyskyi R. Ignacy Drexler's vision of planning development of the city of Lviv. *Przestrzeń i Forma*. 2018. Nr 33. S. 179.

References

1. *The competition to obtain a general regulation plan. Hagen A. Viennese building regulations and planning instruments in the 19th century.* Vienna : Center for Environmental History, 2015. P. 51.
2. Construction Act for Larger Cities [28. IV. 1882L. 77 *Journal of Laws and Amendment* 15. V. 1907 L. 55 Dz. u. kr.]

3. Lviv Construction Act [21. IV. 1885 L. 31 *Journal of Laws and novella* 26 VII. 1909 L. 111 *Journal of Laws*. u. kr.].
4. Kumaniecki, K. W. (1914). *Outline of Austrian building law with special emphasis on Galician legislation*. Kraków : Published by the author. P. 135.
5. Wardzińska, A. (2015). Magistrate of the royal and capital city of Lviv (1787–1918) in the archive resources state district Lviv. Part II. *Miscellanea Historico-Archivistica*. 2015. Vol. XXII. P. 313.
6. *Hygiene and Health*. Hagen A. *Vienna Building and Planning Instruments in the 19th Century*. Vienna : Center for Environmental Science, 2015. P. 22.
7. Słodczyk, J. (2012). *History of City Planning and Construction*. Opole: Opole University Publishing House. 442 p.
8. Yanishin, V., Telvak, V. (2012). Daily life of a Galician town in the second half of the 19th century. on newspapers and magazines (for «Gazety Nadnistriai» materials). *Problems from the 19th century to the beginning of the 20th century* 2012. Vip. 20. P. 343.
9. Kostrzewska, M. (2013). *European city throughout history. Selected examples*. Gdańsk : Akapit-DTP. P. 153.
10. Pekarczuk, O. (2018). Typology of buildings built in Lviv in the second half of the 19th century. *Historical Notebooks of the PK Museum*. Kraków,. year 2. No. 1 (2). P. 12.
11. Petryshyn, H., Liubyt'skyi, R. (2018). Ignacy Drexler's vision of planning development of the city of Lviv. *Space and Form*. No. 33. P. 179.

LEGAL REGULATION OF THE DEVELOPMENT OF PROJECT DOCUMENTATION FOR CONSTRUCTION IN GALICIA AS PART OF AUSTRIA AND AUSTRIA-HUNGARY (1772–1918)

Ostap Tarasovych

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: tarasolka@ukr.net
ORCID: 0009-0008-2531-8791*

The article reveals the peculiarities of legal regulation of the development of project documentation for construction in Galicia as part of Austria and Austria-Hungary (1772–1918). Project documentation for construction in Galicia as part of Austria and Austria-Hungary was an important component of the urban planning policy of that time. It included several key aspects that regulated both the design process and technical as well as legal points. Considerable attention is focused on the characteristics of project documentation in Austria/Austria-Hungary in the 19th – early 20th centuries, which included a number of elements that ensured detailed planning and implementation of construction projects. The main components of the project documentation of that time were: 1) master plan – the main document that reflected the location of buildings, streets, squares and green areas on the delineated territory; it contained details of the planning of quarters, placement of communications and infrastructure; 2) facade plan (*Fassadenansichten*), which described the appearance of the building from all sides; this plan demonstrated the architectural style, finishing materials, location of windows and doors; 3) technical specifications (*Technische Spezifikationen*) – description of materials such as brick, concrete, wood and others; instructions for construction, engineering systems, ventilation; 4) structural calculations (*Statische Berechnungen*), which included technical calculations confirming the strength and stability of building elements such as foundations, beams and walls; 5) engineering systems (*Haustechnik*); 6) cost estimate (*Kostenvoranschlag*) – cost estimate,

cost calculations for materials, work, equipment and other costs related to project implementation; 7) permits (*Genehmigungsunterlagen*) from local authorities; 8) location on the site (*Lageplan*) – the location of the building on the land plot, its connection with the existing infrastructure, streets and neighboring buildings; 9) visualization, which aimed to demonstrate the appearance of the building and its architectural features in a real context.

It is emphasized that the production of project documentation for construction in Galicia as part of Austria and Austria-Hungary was a complex and structured process that ensured the quality and compliance of construction projects with the then requirements and standards. It covered architectural, structural and engineering plans, and included clear approval and control procedures. These processes helped ensure the organized development of urban and rural areas, in accordance with the needs and opportunities of that time. The project documentation was detailed and comprehensive, ensuring comprehensive coverage of all aspects of construction. This helped to avoid mistakes, ensure compliance of projects with technical and legal requirements, as well as effectively manage resources and costs.

Keywords: legal regulation, project documentation, urban planning, Galicia, Austrian Empire.

*Стаття: надійшла до редакції 25.09.2024
прийнята до друку 19.11.2024*